

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

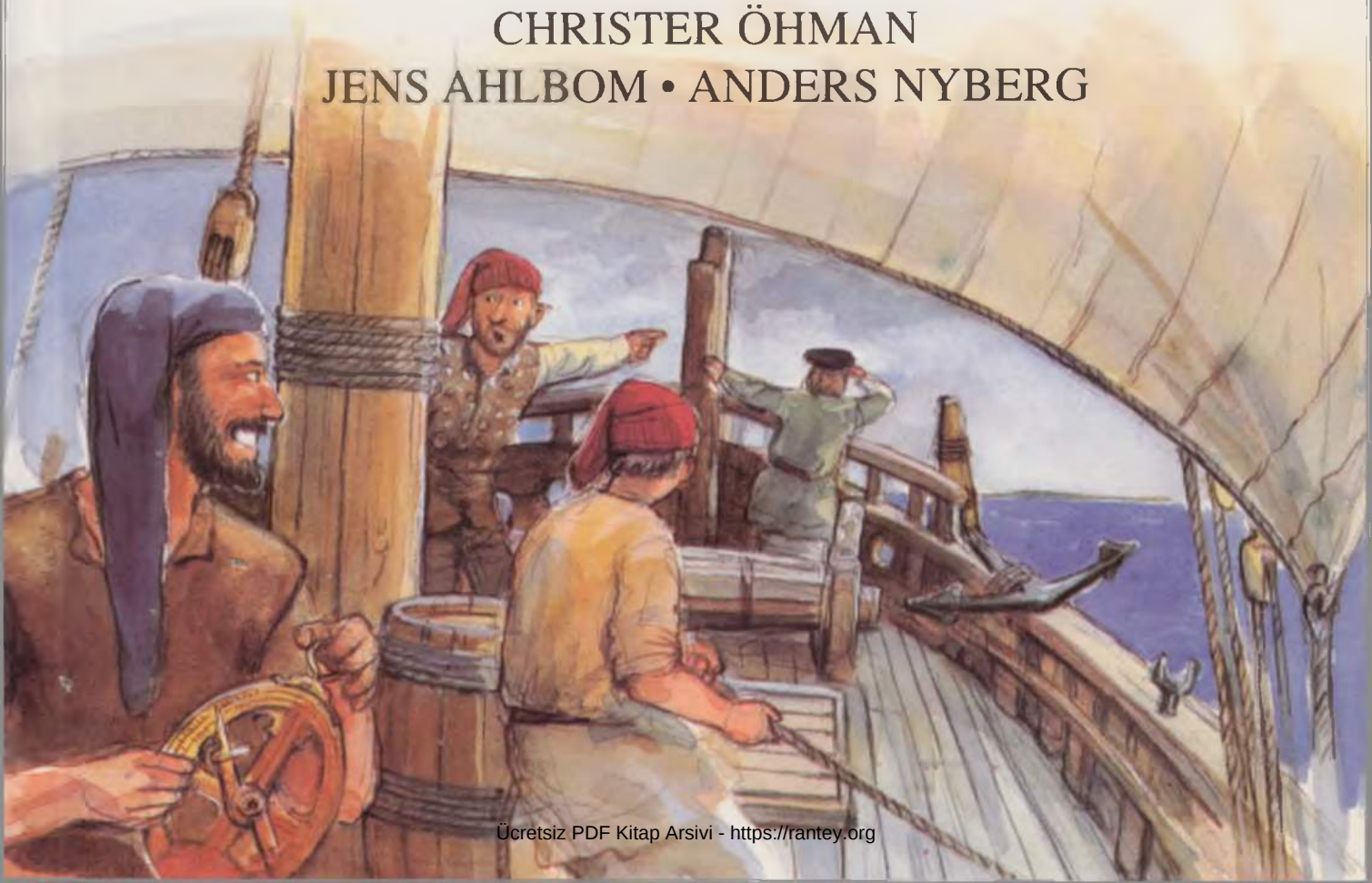

ÇOCUKLAR İÇİN DÜNYA TARİHİ IV

KRALLAR ve KAŞIFLAR

CHRISTER ÖHMAN
JENS AHLBOM • ANDERS NYBERG

ÇOCUKLAR İÇİN DÜNYA TARİHİ IV

1500-1600'lü yıllardayız. Avrupa güçlü krallar tarafından yönetiliyor. Ve bu krallar okyanuslara açılan serüvenci denizcileri destekliyorlar.

'Krallar ve Kaşifler'de bu çağa damgasını vuran keşifleri ve acımasız köle ticaretini göreceğiz. Büyük bilim adamlarını tanıyıp, Latin Amerika ve Afrika halklarının katliamına da tanık olacağız.

Hindistan'a deniz yoluyla nasıl gidildi?

Amerika nasıl keşfedildi?

Aztekler ve diğer Amerika yerlileri nasıl yok edildi?

Köle ticareti nasıl başladı?

Protestanlık nasıl ortaya çıktı?

William Shakespeare, Romeo ve Juliet'i nasıl yazdı?

Leonardo da Vinci, Copernicus, Galilei kimdir?

Tac Mahal nasıl inşa edildi?

Otuz Yıl Savaşları'nı kimler yaptı?

Ve bilmediğiniz daha nice öykü...

I. Cilt **Taşbaltalar ve Piramitler**, ilk insanlardan sıfır yılına.

II. Cilt **Şehirler ve Efsaneler**, Antik Yunan ve Roma Uygarlıkları.

III. Cilt **Azizler ve Şövalyeler**, Ortaçağ.

IV. Cilt **Krallar ve Kaşifler**, 1500-1700 arası.

V. Cilt **Devrimler ve Buhar Makinesi**, 1800-1900 arası.

VI. Cilt **Savaşlar ve Bilgisayar**, 1914'ten günümüze.

İÇİNDEKİLER

PORTEKİZ VE İSPANYA

Hindistan Deniz Yolu.....	6
Afrika Kıyılarında.....	9
Atlas Okyanusu'nda.....	10

AMERİKA

Büyük Okyanus'a Doğru.....	12
Azteklerin Ülkesi.....	13
Yerlilerin Kaderi.....	16

ORTA AVRUPA

Martin Luther.....	18
Kiliseler Halka.....	20
VIII. Henrik.....	21
Kraliçe Elizabet.....	23

İNGİLTERE

Deniz Savaşları.....	24
William Shakespeare.....	26
Romeo ve Juliet.....	27
İlk Şirketler.....	30

İTALYA

Leonardo da Vinci.....	32
------------------------	----

Nikolay Kopernik.....	33
-----------------------	----

Galileo Galilei.....	34
----------------------	----

ORTA AVRUPA

Otuz Yıl Savaşları.....	36
Lützen Savaşı.....	38

ASYA

Doğu Hindistan Şirketi.....	40
Tac Mahal.....	44

FRANSA

Güneş Kralı.....	46
------------------	----

AMERİKA

Batıdaki Büyük Ülke.....	48
--------------------------	----

İNGİLTERE - AFRIKA - AMERİKA

Köle Ticareti.....	50
--------------------	----

RUSYA

Serfler.....	54
Ve Kazaklar.....	55
Doğudaki Büyük Ülke.....	56
Çar Deli Pedro.....	58
Bizden Sonra Tufan.....	61

Kırmızı Kalem Yayınları

Çocuk Kitaplığı - 4

Çocuklar için Dünya Tarihi IV - Krallar ve Kaşifler

Barnens Världshistoria Del IV - Kungar&Sjöfarande

© Metin: Christer Öhman

© Resimler: Jens Ahlbom, Anders Nyberg

Çevirenler: Murat Özsoy, Vahide Yılmaz, Hasan Özkan

Kitap Editörleri: Ali Arda, Mahir Dönmezer

Baskı Hazırlık: Kırmızı Kalem

Film: Bay Grafik

Baskı-Cilt: Göksu Matbaacılık

Film Çıkış ve Montaj: Göksu Grafik

Aralık 2003 / İstanbul

ISBN 975-8726-03-x

© Kırmızı Kalem

Basım ve yayın hakları Kırmızı Kalem Yayınları'na aittir.

© Rabén&Sjögren Bokförlag

Kırmızı Kalem Yayıncılık - Dizgi Bilgisayar Yay. Danışmanlık İletişim San. Tic. Ltd. Şti.

Millet Cad. Muratpaşa Sk No: 8/513 Aksaray/İstanbul

Telefon: 0212 292 99 99 E-posta: info@kirmizikalem.com <http://www.kirmizikalem.com>

CHRISTER ÖHMAN
JENS AHLBOM - ANDERS NYBERG

KRALLAR ve KAŞIFLER

Çevirenler:
Murat ÖZSOY - Vahide YILMAZ - Hasan ÖZKAN

Kırmızı Kalem

HİNDİSTAN DENİZ YOLU

1400 yıllarında birçok yelkenli, Portekiz'den keşif yolculuğuna çıkıyordu. Portekizli gemiciler Azor Adaları'na ulaşmayı başarmıştı. Madeira ve Kap Verde isimli bu adalar Atlantik'teki bir çok ada grubundan biriydi. Portekizliler güneyde Afrika sahillerine ulaşmış ve oralarda altın ve köle ticareti yapmışlardı. Bu işten çok para kazandılar.

Ama şimdi bunlardan daha değerli bir şeyin peşine düşmüşlerdi.

Bu değerli şey BAHARAT idi. O zaman bilinen biber, karanfil, tarçın, zencefil gibi baharatlar Hindistan'da yetişiyordu. Hindistan çok uzaktı ve karayoluyla gitmek oldukça zahmetliydi. Oraya ulaşmak için yüksek dağların aşılması, çöllerin geçilmesi gerekiyordu. Halbuki denizden ulaşım daha kolay olabilirdi. Ama henüz denizden Hindistan'a böyle bir yol bilinmiyordu. Hiç kimse Avrupa'dan Hindistan'a denizyoluyla ulaşamamıştı.

Afrika kıtası, Portekizlilerin tahmin ettiğinden çok daha büyüktü. Birçok kez güneye doğru yelken açmışlar ama Afrika'nın ucunu dolaşmayı başaramamışlardı. Ve hiç kimse Hindistan'a giden yolu bulamamıştı.

1488'de iki yelkenliyle denize açılan kaptan Bartoloemo Diaz, Güney Atlantik'te korkunç bir fırtınaya yakalandı.

Ama birden bir mucize gerçekleşti.

Evet tam da öyle olmuştu. Rüzgar onları Afrika'nın en güney ucuna sürüklemişti. Diaz, gemileri kıyıya çekmeyi başardı ve karaya çıktılar. Diaz yolculuğa devam etmek istiyordu. Hindistan yolunu bulabileceğine inanıyordu.

Ama denizciler bu işten bıkmışlardı.

Diaz, Portekiz'e dönmek zorunda kaldı. Dönüş yolunda Afrika'nın en güney ucundan geçtiler. Diaz bu burna, Fırtınalar Burnu adını verdi. Portekiz'e döner dönmez olanları krala anlattı.

O günden sonra buraya Ümit Burnu denildi.

Bir gün kralın huzuruna başka bir kaptan çıktı. Bu kaptanın adı Kristof Kolomb'du.

BANA BİRKAÇ YELKENLİ VERİRSENİZ SİZE HİNDİSTAN'A GİDEN YOLU GÖSTEREBİLİRİM. GÜNEYE DOĞRU GİDİP ORADAN AFRİKA'NIN UCUNU DOLAŞMAK YERİNE BATIYA DOĞRU YELKEN AÇMAK GEREK! DÜNYA YUVARLAK OLDUĞUNA GÖRE HİNDİSTAN'A BU YOLDAN DA ULAŞABİLİRİZ. AYRICA BU YOL DAHA KISA!

SİZ NE DİYORSUNUZ?

ELBETTE DÜNYA YUVARLAK, BİZ DE BİLİYORUZ

BATIYA DOĞRU GİDİLİRSE HİNDİSTAN'A ULAŞILABİLECEĞİ ÇOK AÇIK!

BENCE O YANILIYOR. BATIYA YELKEN AÇMAK KESİNLİKLE YOLU UZATIR. GÜNEY YOLU DAHA KISA!

HAYIR!
SANA YELKENLİ VERMEYECEĞİM.

AFRİKA KIYILARINDA

Kolomb'un teklifini reddeden Kral, Vasco da Gama adlı kaptana dört gemi verdi. 1 Temmuz 1497'de denize açılan Gama güneye yöneldi. Dört ay sonra Ümit Burnu'na ulaştı.

Sonra Afrika'nın doğu kıyıları boyunca kuzeye doğru yol almaya başladı. Malindi'ye kadar gitti. Malindi sultanı Gama'yı dostça karşıladı.

Ve dört gemi Hint Okyanusu'na açıldı. Artık hiçbir taraftan kara görünmüyordu. Bu ürkütücü bir durumdu. Daha önce hiçbir Avrupalı bu denizlere açılmamıştı.

Her şey yolunda gitti. 1498 Mayıs'ında bir gün Vasco da Gama güverteye çıkmıştı ki kılavuz yanına gelerek ufukta belli belirsiz görünen bir noktayı işaret etti.

Birkaç gün sonra gemiler Hindistan kıyılarındaki ticaret şehri Kalküta'ya ulaştılar. Büyük keşif yolculuğu başarıyla so-

nuçlanmıştı. Bu büyük bir olaydı. İlk defa Avrupa'dan bir gemi Hindistan'a ulaşmıştı.

ATLAS OKYANUSU'NDA

Peki Kolomb ne yapmıştı? Portekiz kralından umduğunu bulamayınca İspanya'ya

gitmişti. Orada Kral Ferdinand'la, Kraliçe İabella'nın huzuruna çıktı.

Ve Kolomb, Kanarya Adaları'na doğru yol aldı. Oradan yeni yiyecek ve içecek tedarik ederek batıya, doğrudan Atlas Okyanusu'na yöneldi.

Günler günleri, haftalar haftaları kovaladı ama henüz kara görünmemişti. Denizciler homurdanmaya başlamıştı.

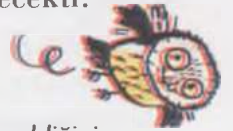
Bir gece güvertede duran Kolomb ufukta zayıf bir ışık gördü. Mum ışığı gibi yükselip alçalan bir ışıktı bu.

Ertesi sabah hemen gemilerin önünde bir ada gördüler. Beyaz kumsalları ve palmiye ağaçlarıyla güzel bir adaydı bu. Kolomb ve adamları kayıklarla adaya çıktılar. Yanlarına adahlara vermek için incik boncuktan yapılmış takılar almışlardı. Bunları yerlilere verdiklerinde yerliler de bir teşekkür işareti olarak onlara hediyeler verdiler. Bu hediyeler pamuk ipliğinden yumak, taş mızrak uçları ve canlı papaganlardı.

Kolomb'un çıktığı bu adanın adı Guanahanı idi ama o, buraya San Salvador adını vermişti. Bu İspanyolca kurtarıcı anlamına geliyordu. Bu adaya bugün Watling Adası deniliyor.

Daha sonra yoluna devam eden Kolomb Haiti, Küba ve diğer birçok adaya uğradı. Burarlardan ilginç bitkiler, baharat ve altın aldı. Aynı zamanda kendilerini dostça karşılayan yerlilerden bir kısmını da esir alarak gemiye bindirdi. Böyle davranmak onları hiç rahatsız etmiyordu. Çünkü Avrupalılar için bu yerliler insan değildi. Bu yerlileri Ferdinand ve İsabella'ya gösterecekti.

Kolomb Hindistan'a geldiğini sanıyordu. Bu nedenle bu adalara Batı Hint Adaları adını vermişti.

Kolomb'tan sonra daha bir çok gemici İspanya'dan batıya doğru yelken açtı. Amerigo Vespucci bunlardan biriydi.

Vespucci Batı Hint Adaları'nın güneyinde büyük bir ülke keşfetti. Bu ülke Kolomb'un geldiği adalardan çok daha büyüktü.

BÜYÜK OKYANUS'A DOĞRU

Keşifler peşinde olan İspanyol gemicilerinden biri de Balboa'ydı. Bir gün çok ilginç birşey duydu.

NİÇİN BU KÜÇÜK ALTIN PARÇALARI İÇİN KAVGA ETTİĞİNİZİ ANLAYAMIYORUM. ORADAKİ DAĞIN ARKASINDA YAŞAYAN BİR HALK VAR. ONLARDA BU ALTINLARDAN YIĞINLA BULUNUR. ONLARIN KRALLARI YEMEĞİNİ ALTIN TABAKLARDA YİYİP, ALTIN TASLARDAN İÇER. SİZDE DEMİR NASIL SIRADAN BİR ŞEYSE ONLAR İÇİN ALTIN ÖYLE.

Bunu duyan Balboa bu ülkeye gitmeye karar verdi. 1513'te askerler, taşıyıcılar ve yerlilerin kılavuzluğunda Panama Yarımadası'ndaki cangıllara daldı. Korkunç bir yolculuk oldu bu. Öldürücü bir sıcak vardı ve sık çalılıklarla, kocaman bataklıkları geçmek zorunda kaldılar.

Üç hafta sonra Balboa ve adamları küçük bir dağa geldiler. Balboa bu dağın tepesine tırmandı ve batıda denizin parıltısını gördü. Daha önce hiç böyle bir deniz görmemişti.

Balboa'nın gördüğü bu deniz Büyük Okyanus'tu. Şimdi herkes Kolomb'un yanlışını anlamıştı. Onun bulduğu Hindistan'a giden deniz yolu değildi. Burası Avrupalıların daha önce bilmediği bir yerdi.

EĞER TEPEYE ÇIKARSANIZ DENİZİ GÖRÜRSÜNZ.

BU GÜNDEN İTİBAREN BU DENİZ İSPANYA KRALININ EGMENLİĞİ ALTINDA OLACAK!

Bu yeni yere Amerigo Vespucci'den dolayı Amerika denildi.

AZTEKLERİN ÜLKESİ

Başka bir İspanyol kaşifi Hernan Cortés, 1592'de Küba'dan batıya doğru yola çıktı. Yanında 508 asker ve 110 denizci vardı. Azteklerin yaşadığı Meksika'ya kadar geldi.

Azteklerin Tanrı Quetzalcoatl hakkında anlattıkları şöyle bir efsane vardı: Tanrı bir gün denizin doğusundan gelecek ve ülke yönetimini ele alacaktı. Kim bilir Aztekler Cortés'i bir Tanrı gibi görmüşlerdi.

BİZİ KRAL MONTEZUMA
GÖNDERDİ.

ÜLKEMİZE HOŞ
GELDİNİZ!

GÖRDÜNÜZ MÜ? BİZİ
TANRI SANIYORLAR!

İspanyollar hiç vakit kaybetmeden savaş planı yapmaya başladılar.

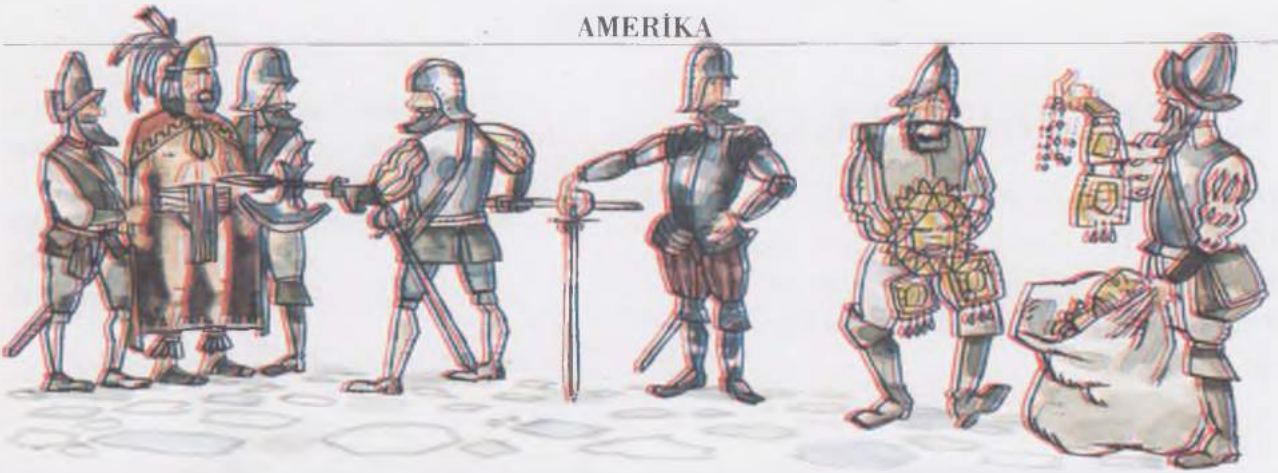
NASIL
YAPALIM?

ÇOK ALTIN VAR!
HEPİMİZ ZENGİN OLACAĞIZ!

AMA ÇOK DA YERLİ VAR!

SİLAHLARI ÇOK İLKEL!
BİZE KARŞI HİÇ ŞANSLARI YOK!

İspanyollar ülkenin içlerine doğru ilerlemeye başladı. Azteklerin başkentine yaklaştıklarında Kral Montezuma onları kar-

şıladi. Ama onlar buraya misafirlığe değil soyguna gelmişti. Kralı esir alıp sarayını yağmaladılar.

BUNLAR TANRI
FİLAN DEĞİL!

GÖZLERİ ALTINDAN BAŞKA
BİR ŞEY GÖRMÜYOR!

SOYGUNCULARA ÖLÜM!

İspanyolların bu açgözlülüğü karşısında Aztekler onları kovmak için harekete geçti. Cortés ve adamları zor kaçtılar.

AZTEKLERDEN NEFRET EDİYORUZ. BİZE SALDIRIP
ESİR ALIYORLAR VE GÜNEŞ TANRISINA KURBAN
EDİYORLAR.

AZTEKLERE KARŞI BİRLİKTE
SAVAŞACAK MIYIZ?

Daha sonra İspanyollar Tlaxcala'ya geldiler. Buranın yerli halkını Azteklerle karşı kışkırttılar.

Birkaç ay sonra Tlaxcala ve diğer yerli kabilelerle birleşen İspanyollar tekrar Azteklerin başkentine geldiler. Ve 1521'de saldırıya geçtiler. Genç, yaşlı demeden korkunç bir katliama giriştiler. İnsanları vahşice öldürüp evlerini yağmaladılar ve ateşe verdiler. Daha sonra işbirliği yaptıkları yerli kabileleri de ya yok ettiler ya da köleleştirdiler. Meksika'nın tamamını işgal eden İspanyollar, Batı Hint Adaları ile birlikte neredeyse bütün Güney Ameri-

ka'yı ele geçirdiler. İspanyolların sahip oldukları tüfek ve toplara karşı yerlilerin direnme gücü yoktu. Ve en önemlisi yerliler, beyazlar kadar zalim olamıyordu.

Güney Amerika'da yalnızca Brezilya, İspanyol istilasının dışında kalmıştı. Burayı da Portekizler işgal etmişti. İşte bu nedenle Güney Amerika ve Meksika İspanyolca konuşurken, yalnızca Brezilya Portekizce konuşur.

YERLİLERİN KADERİ

İstila ettikleri ülkelerin yerli halkını köleleştirmeye çalışan İspanyollar, köle olmaya karşı koyan herkesi katlediyordu.

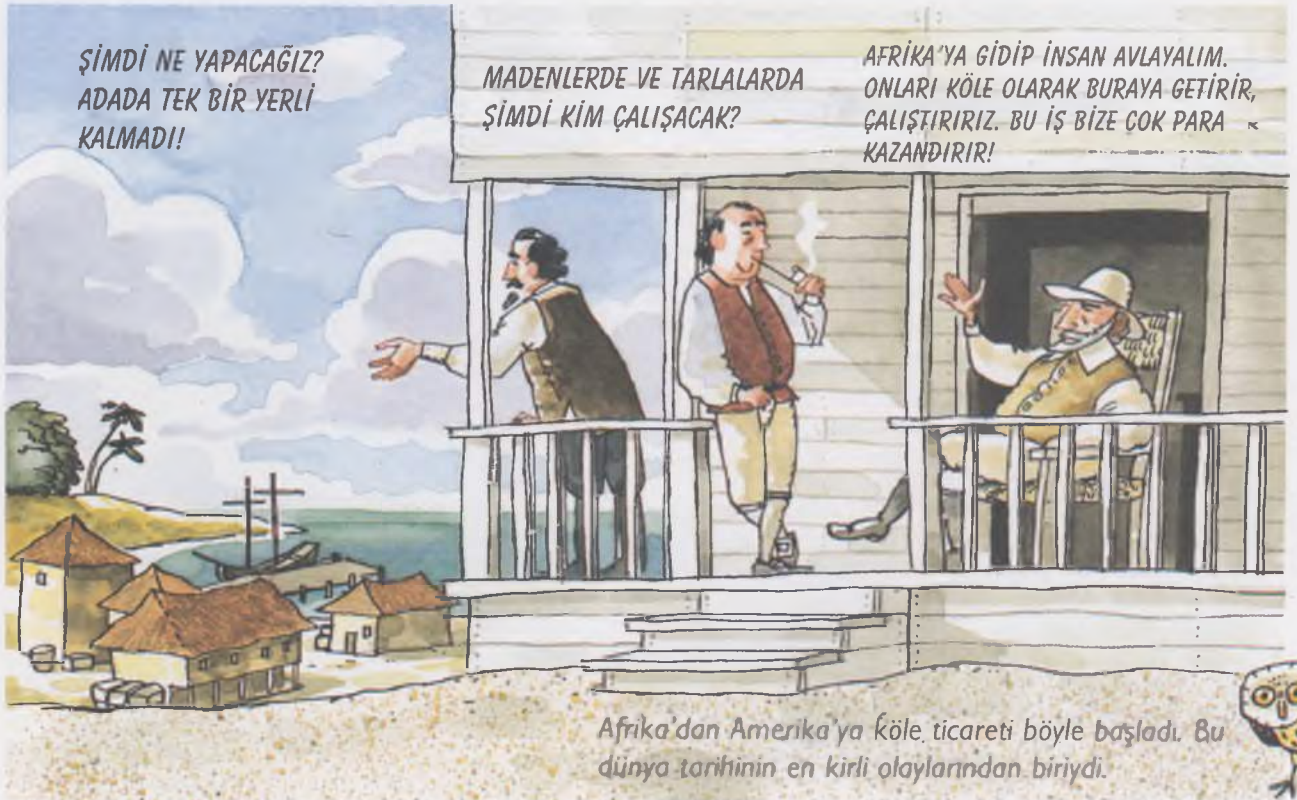

Köleleştirilen yerliler altın ve gümüş madenlerinde, şekerkamışı tarlalarında çalıştırılıyordu.

Ama yerliler için en büyük felaket, İspanyolların Avrupa'dan taşıdıkları kızamık ve çiçek hastalığı virüsüydü. Daha önce Amerika'da böylesi hastalıklar olmadığı için yerliler bu hastalığa karşı bütünüyle savunmasızdı. Binlercesi bu hastalıklara yakalanarak öldü. 1500'lerin ortalarında Batı Hint Adaları'ndaki yerlilerin tamamı yok olmuştu.

ŞİMDİ NE YAPACAĞIZ?
ADADA TEK BİR YERLİ
KALMADI!

MADENLERDE VE TARLALARDA
ŞİMDİ KİM ÇALIŞACAK?

AFRİKA'YA GİDİP İNSAN AVLAYALIM.
ONLARI KÖLE OLARAK BURAYA GETİRİR,
ÇALIŞTIRIRIZ. BU İŞ BİZE ÇOK PARA
KAZANDIRIR!

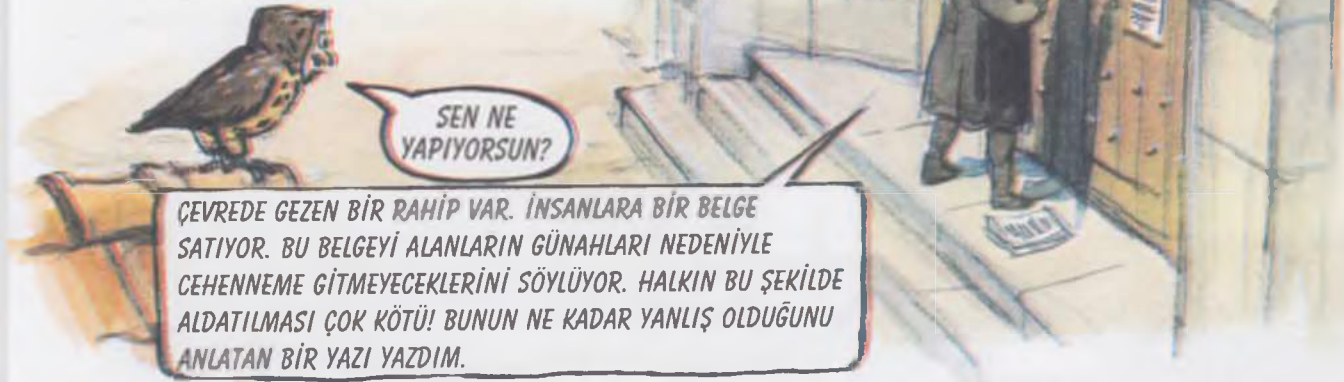
Afrika'dan Amerika'ya köle ticareti böyle başladı. Bu dünya tarihinin en kirli olaylarından biriydi.

MARTİN LUTHER

1500'lerde Almanya'da önemli bir şeyler oluyor.

31 Ekim 1517, Sachsen bölgesinde Wittenberg şehrindeyiz.

Kilisenin kapısına yazdığı yazıyı asan bu adamın adı Martin Luther. Wittenberg Üniversitesi'nde öğretmen. Cennete giriş belgesini satan rahip, bunu papa adına yapıyor. Papa bu satışlardan kazanılan parayla Roma'da büyük bir kilise yaptıracağını söylüyor. Buna karşı çıkan Luther'e bir mektup gönderiyor. Ama kimse-

den emir almayacağını söyleyen Luther, bu mektubu yakıyor. Ve yalnızca tanrının buyruklarına uyacağını söylüyor.

YAZDIKLARINI GERİ
ALİYOR MUSUN?

Luther'in yaptıklarını duyan imparator, Wittenberg'e bir haberci yollayarak onu Worms'a çağırdı. Almanya'nın yöneticileri bu kentte toplanıyordu. Arkadaşlarının "seni ateşe atacaklar" diye uyarmalarına rağmen, Luther imparatorun çağrısına uyarak Worms'a gitti.

BENİ YAKABİLİRLER,
AMA GERÇEĞİ ASLA
YAKAMAZLAR!

HAYIR! YAZDIĞIM HER ŞEY DOĞRU. VE BEN BUNLARIN
İNCİL'DE DE YAZDIĞINA İNANIYORUM. PAPA BİR ÇOK KEZ
YANLIŞ YAPTI. BEN BURADAYIM VE BİLİYORUM Kİ BANA
TANRIDAN BAŞKA HİÇ KİMSE YARDIM EDEMEZ. AMİN!

Papayı dinlememek büyük bir suçtu. Bunun için imparator Luther'e ölüm cezası verdi. Ama Luther çoktan kaçmıştı. Kaçtığı araba sık bir ormanın içinden geçerken, silahlı atlılar tarafından önü kesildi.

ŞİMDİ NE
YAPIYORSUN?

İNCİL'İ LATİNCEDEN
ALMANCAYA ÇEVİRİYORUM.
LATİNCEYİ YALNIZCA

PAPAZLAR BİLDİĞİ İÇİN ONLARIN
DIŞINDA KİMSE NE YAZDIĞINI ANLAMİYOR.
BU ÇEVİRİ BİTTİĞİNDE ARTIK HERKES
İNCİL'DE NE YAZDIĞINI OKUYABİLECEK VE
BENİM HAKLI OLDUĞUMU GÖRECEK!

Bunlar Luther'in arkadaşlarıydı. Onu yüksek bir dağın başında bulunan Wartburg şatosuna götürdüler. Luther burada gizlice bir yıl yaşadı. Onun burada olduğunu ne papa ne de imparator biliyordu.

Wartburg'da her gün masasının başına oturan Luther kendini yoğun bir çalışmaya vermişti.

Gerçekten de Martin Luther'in beklediği gibi oldu. Onun çevirdiği İncil basıldı ve bütün Almanya'ya yayıldı. Artık yalnızca papazlar değil bütün halk İncil'i okuyabiliyordu.

Johann Gutenberg'in matbaayı bulması Martin Luther'in işine yaradı.

KİLİSELER HALKA

O zamanlar Sachsen bölgesini prens Frederik yönetiyordu. Martin Luther'e yardım ederek onu imparatorun askelerinden koruyordu.

MARTİN LUTHER'İ NİÇİN KORUYALIM Kİ? PAPANIN AFOROZ ETMESİNE RAĞMEN KİLİSEDE VAAZ VERMEYE DEVAM EDİYOR.

AYRICA İMPARATOR DA ÖLÜME MAHKUM ETTİ!

BEN LUTHER'İN HAKLI OLDUĞUNA İNANIYORUM. BİRAZ ANLAMAYA ÇALIŞIN. O, KİLİSELERİN HALKIN KİLİSESİ OLMASINI İSTİYOR. AYRICA MADEM KRALLAR VE PRENSLER KENDİ ÜLKESİNİN HALKINDAN SORUMLULAR, O ZAMAN KENDİ ÜLKELERİNDEKİ KİLİSELER ÜZERİNDE PAPA DEĞİL ONLAR SÖZ SAHİBİ OLMALI!

PİSKOPOS VE PAPA ZARARLI ZENGİNLER. CEPLERİ ALTIN, GÜMÜŞ VE PARA DOLU!

BİLİYORUM! EĞER KENDİ ÜLKEMDEKİ KİLİSE BANA BAĞLI OLURSA O ZAMAN KİLİSENİN GELİRLERİNE DE BEN SAHİP OLURUM.

Frederik gibi düşünen kral ve prensler hiç de az değildi. Kuzey Almanya, Danimarka, Norveç ve İsveç Luther'in öğretilerini benimsedi. Papazın ve imparatorun bu öğretiyi yasaklaması birçok prensin protestosuna neden oldu. İşte bu nedenle Luther taraftarlarına Protestan adı verildi. Papaya bağlı olan kiliseler ise bugün de Katolik kiliseleri olarak adlandırılır.

VIII. HENRİK

Aşağıda gördüğünüz adam İngiliz kralı VIII. Henrik. Martin Luther'le aynı yıllarda yaşadı. Henrik güzel bir kadın olan Anne Boleyn'e aşık olur. Kraliçeden ayrı-

lıp Boleyn'le evlenmek ister. Ama bu iş o kadar kolay değildir. Kraliçeden ayrılıp Boleyn'le evlenebilmesi için Papa'nın onayı gerekir.

EVET, PAPA'NIN CEVABI NE?

MAJESTELERİ,
PAPA BOŞANMANIZI ONAYLAMİYOR.

AMA KRALİÇE ÇOCUK YAPMAK
İÇİN ÇOK YAŞLI. TAHTIMI
DEVRETMEK İÇİN BİR ERKEK
ÇOCUĞA İHTİYACIM VAR.

ALMANYADA MARTİN LUTHER DENİLEN BİR
ADAM VAR. O KİLİSELERİN PAPAYA DEĞİL
KRALA BAĞLI OLMASINI İSTİYOR. BURADA DA
BÖYLE OLACAK. PAPA'NIN NE DÜŞÜNDÜĞÜ
UMURUMDA BİLE DEĞİL. KRALİÇEDEN
BOŞANIP BOLEYN'LE EVLENECEĞİM.

Papa olanları duyduğunda, Henrik'e boşanma izni veren piskoposu aforoz etti. Henrik'i de aforoz etmekle tehdit etti. O zaman İngiliz parlamentosu toplandı, kilisenin Papa'nın yetkisinden çıkarılıp krala bağlanmasına karar verdi. Böylece kiliseye ait bütün mallar kralın mülkiyetine geçirildi.

1200 yılından beri İngiltere'de
parlamento vardı.

Henrik ve Anne Boleyn'in Elisabet adını verdikleri bir kızları oldu. Ama artık Henrik, Boleyn'den bıkmıştı.

BU
KADIN SADIK DEĞİL. ÖLMESİ
GEREKİR...

Ve Boleyn'in başını kestiler. On bir gün sonra Henrik, Jane Seymour adlı başka bir kadınla evlendi. Ama o da bu evlilikten bir yıl sonra öldü.

Henrik bu defa bir Alman prensesi olan Anna av Kleve ile evlendi. Ama bu evlilik de çok kısa sürdü. Anna'dan boşanan Henrik Katarina Howard'la evlendi. Ama

kısa zamanda onun da tıpkı Boleyn gibi başını vurdurdu. Gerekçe yine sadık olmaması idi. En sonunda Katarina Parr'la evlendi. Bu kadın Henrik öldüğü için hayatta kalabildi.

KRALİÇE ELİZABET

VIII. Henrik'in ölümünden sonra tahta kızı Elizabet geçti. 1558'den 1603'e kadar tam kırk beş yıl İngiltere'yi yöneten Elizabet, öldüğünde yetmiş yaşındaydı. Birçok kral ve prensin talip olmasına rağmen evlenmeyen Elizabet'e Bakire Kraliçe adı verildi.

Elizabet zamanında İngiliz denizciler uzak denizlere yelken açmaya başlamışlardı. Francis Drake bunlardan biriydi. Bütün denizlere yelken açmış, geçtiği her yeri yağmalamıştı. İngiltere'ye döndüğü zaman gemileri altın ve gümüş yüklüydü. Geride ise kan ve gözyaşı bırakmıştı.

DENİZ SAVAŞLARI

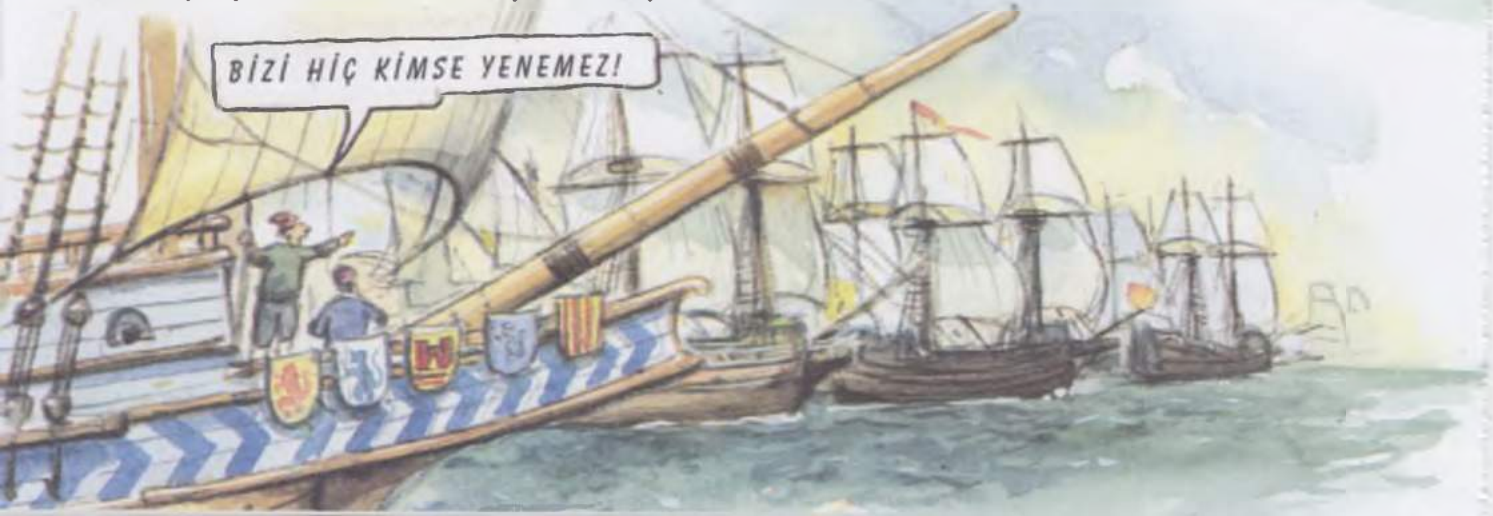
İspanya kralı II. Filip, Avrupa'nın en güçlü kralıydı. İspanya, Portekiz, Hollanda, Güney Amerika ve Meksika'nın hakimi olan bu adam çok zengindi. Her yıl İspanya'ya Amerika'dan altın ve gümüş dolu gemiler geliyordu. Bunların çoğu Filip'in kasasına giriyordu. Tabi bu gemiler İngiliz korsanlarından kurtulabilirlerse.

İspanya'ya Amerika'dan altın ve gümüş dolu gemiler geliyordu. Bunların çoğu Filip'in kasasına giriyordu. Tabi bu gemiler İngiliz korsanlarından kurtulabilirlerse.

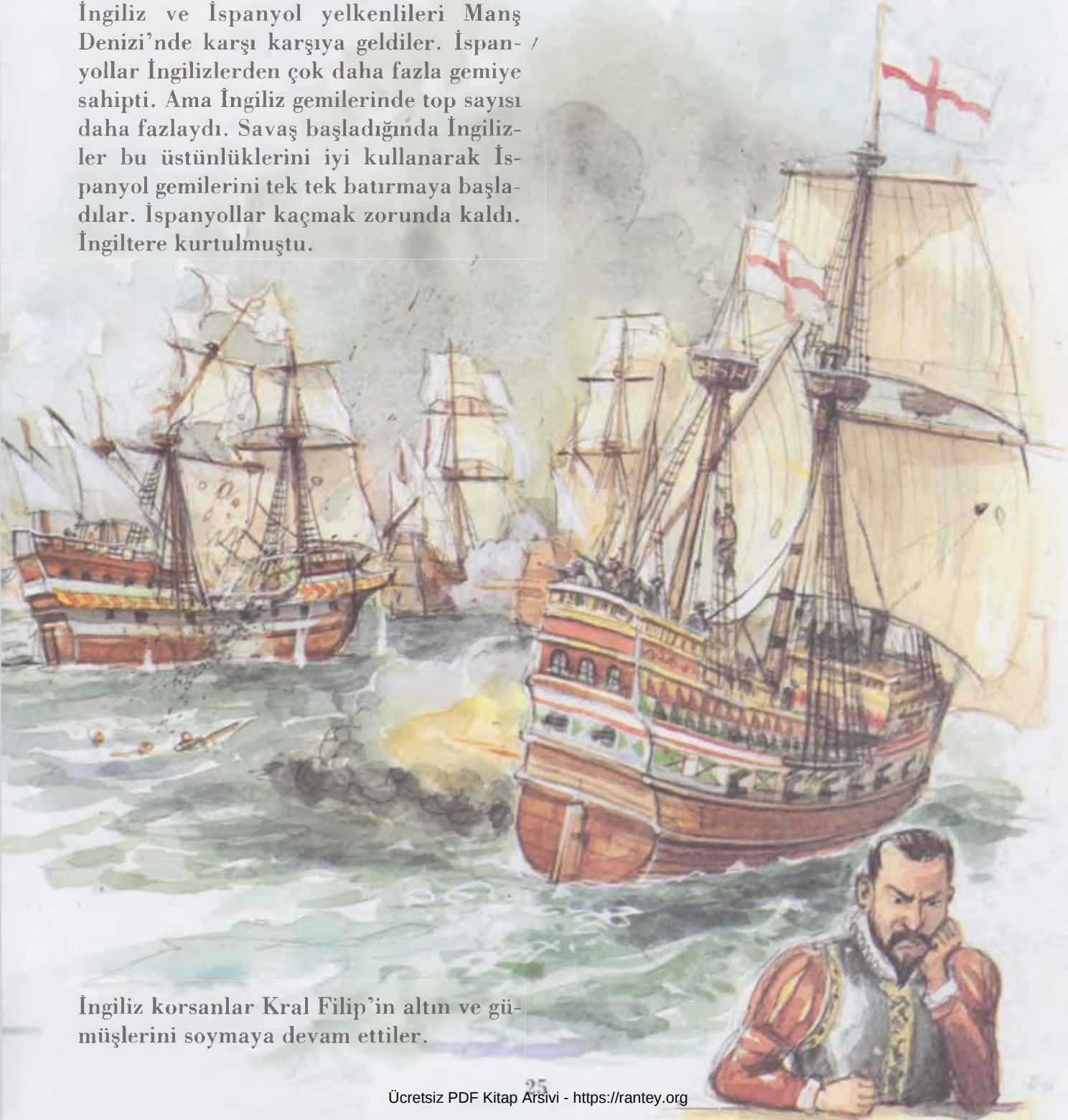
II. Filip Katolikti. Protestanlardan nefret ediyor ve hepsinin yok edilmesi gerektiğini düşünüyordu. Martin Luther'in öğretisi de yeryüzünden silinmeliydi. Ve ayrıca

İngiliz korsanların defteri dürülmeliydi. 1588 yazında II. Filip'in donanması İngiltere'ye yelken açtı. Donanmada binlerce asker vardı.

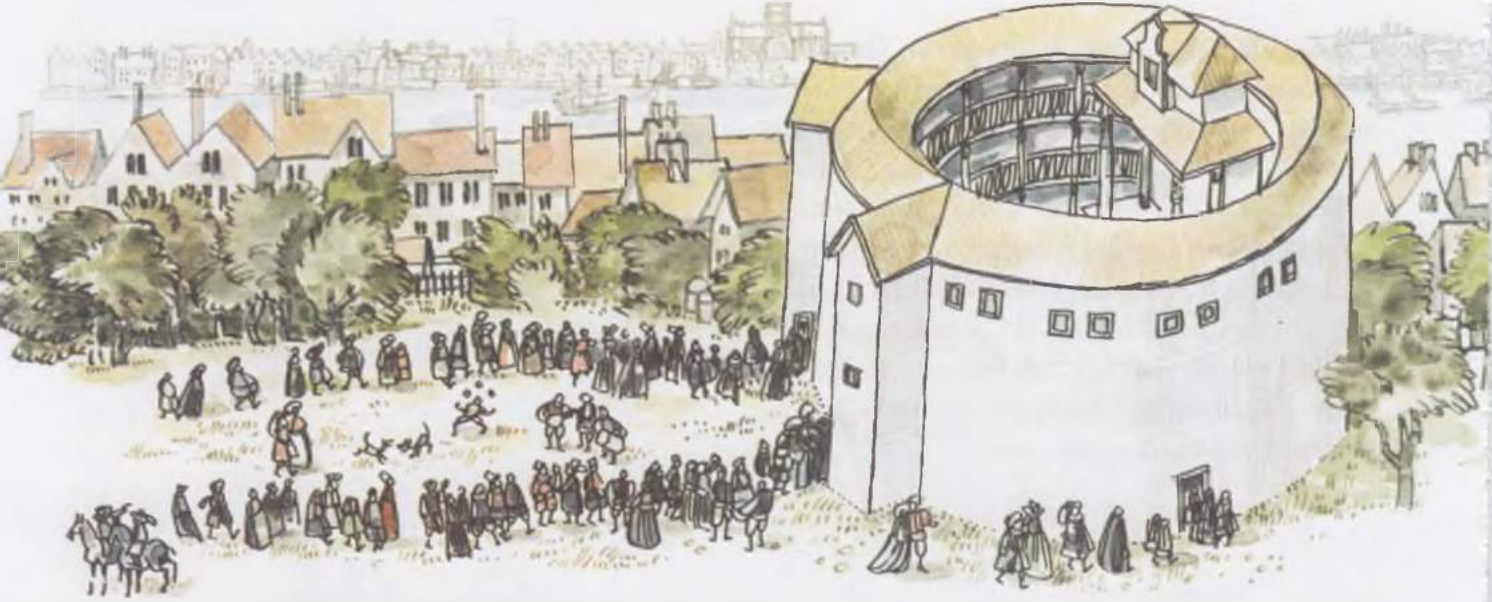
Bunu duyan Elizabet, Francis Drake'yi donanma komutanı olarak atadı.

İngiliz ve İspanyol yelkenlileri Manş Denizi'nde karşı karşıya geldiler. İspanyollar İngilizlerden çok daha fazla gemiye sahipti. Ama İngiliz gemilerinde top sayısı daha fazlaydı. Savaş başladığında İngilizler bu üstünlüklerini iyi kullanarak İspanyol gemilerini tek tek batırmaya başladılar. İspanyollar kaçmak zorunda kaldı. İngiltere kurtulmuştu.

İngiliz korsanlar Kral Filip'in altın ve gümüşlerini soymaya devam ettiler.

WILLIAM SHAKESPEARE

Elizabet zamanında Londra'da birçok tiyatro vardı. Time Nehri'nin hemen yanındaki Globe de bunlardan biriydi. Globe "yerküre" anlamına geliyordu.

Bu tiyatro sekiz köşeli bir daire gibi yapılmıştı. Tam ortasındaki bahçe sahne görevi görüyordu. Seyircilerin bir kısmı balkonlarda bir kısmı da sahnenin etrafında oyunu seyrediyorlardı.

William Shakespeare, bu tiyatronun yöneticisiydi. Burada oynanan piyesleri o yazıyordu. Şimdi sahnede oynanan oyunun adı Romeo ve Juliet. Bu oyun İtalya'nın Verone şehrinde yaşayan iki aileyi anlatır. Birbirine düşman olan bu iki aile Montague ve Capulet aileleridir.

ROMEO ve JULIET

BURAYA NASIL VE NEDEN GELDİĞİNİ SÖYLER MİSİN?

Aşkın kanatlarıyla aştım duvarları.

EĞER BABAM GÖRÜRSE SENİ DERHAL ÖLDÜRÜR.

Eğer beni seversen ölüm umurumda bile olmaz.

SENİ SEVİYORUM. YARIN BANA BİR HABERCİ GÖNDER VE NE ZAMAN EVLENEBİLECEĞİMİZİ SÖYLE.

ŞİMDİ GİZLİCE EVLENDİNİZ.
TANRI SİZİ KORUSUN.

BİR GÜN ROMEO VE ARKADAŞLARI SOKAKTA CAPULET AİLESİNDEN BİRİLERİYLE KARŞILAŞIR. KAVGA ÇIKAR VE ROMEO'NUN ARKADAŞLARINDAN BİRİ ÖLÜMCÜL BİR YARA ALIR.

ROMEO, İNTİKAM ATEŞİYLE KILICINI JULIET'İN KUZENİNE SAPLAR.

İNTİKAM!

BARIŞI KİM BOZDU?

BENİM AKRABAMI
ÖLDÜREN ŞU ADAM.
O DA ÖLMELİ?

AMA
ROMEO'YA O
ŞALDIRDI.

AMA BEN HER TÜRLÜ KAVGAYI YASAKLAMIŞTİM.
ROMEO'YU ÜLKE DIŞINA SÜRÜYORUM.

BABAM BENİ KONT
PARİS'LE EVLENDİRECEK.
ÖLÜRÜM DE EVLENMEM.
BEN ROMEO'YA AİTİM.

EĞER CESARET
EDERSEN BİR
YOL VAR.

NASIL?

BENDE BİR UYKU İLACI VAR. EĞER
BUNU İÇERSEN İKİ GÜN BİR GECE
UYURSUN. GÖRENLER SENİ ÖLDÜ
SANIRLAR. BUNU BU AKŞAM İÇ.
KONT YARIN SENİ ALMAYA GELDİĞİNDE
SENİ ÖLDÜ SANACAK.
SONRA SENİ
CAPULET'LERİN AİLE
MEZARLIĞINA
GÖTÜRÜP GÖMECEKLER.

JULIET'İN ÖLÜM HABERİ PAPAZIN HABERCİSİNDEN ÖNCE ROMEO'YA ULAŞTI

BEN ROMEO'YA BİR HABERCİ GÖNDERİYORUM,
O SENİ MEZARDAN ÇIKARIP GÖTÜRECEK.

JULIET ÖLDÜ! ONU
GÖMERLERKEN GÖRDÜM.

SEVDİĞİMİ SON BİR KEZ
DAHA GÖRMEK İSTİYORUM.
ZEHİR ALIP ONUN
YANINA GİDECEĞİM.
BEN ONSUZ YAŞAYAMAM!

HABERCİ GERİ DÖNDÜĞÜNDE

MANTUA'DAN MI GELİYOR-
SUN? ROMEO NERDE?

ONA ULAŞIP MEKTUBUNU
VEREMEDİM.

ÇABUK HEMEN MEZARLIĞA
GİTMELİYİZ!

JULIET! ÖLÜMÜN SOĞUKLUĞU SARMIŞ
BEDENİNİ. BEN SENSİZ YAŞAYAMAM!

TAM ROMEO ZEHİRİ İÇMİŞTİ Kİ JULIET UYANDI.

ROMEO NEREDE?

PLANIMIZ BAŞARISIZ OLDU.
ROMEO ÖLDÜ. YANINDA
YATIPOR. SENİ
MANASTIRA
GÖTÜRMEYE
GELDİM!

HAYIR, GİT!
BURADA ONUN YANINDA
KALACAĞIM. BIRAK
ÖLMEDEN ÖNCE SON
BİR KEZ
ÖPEYİM ONU.

BEDENİM
KILIFIN
OLSUN EY
HANÇER.

Romeo ve Juliet'in öyküsü böyle bitiyor. William Shakespeare dünyanın en ünlü oyun yazarıydı. Birçok oyun yazdı. En çok bilinenleri: Hamlet, Othello, Machbeth ve Julius Sezar'dır.

İLK ŞİRKETLER

Kraliçe Elizabeth zamanında İngiltere’de önemli gelişmeler oluyor.

Bu tüccarın adı John. Newbury’de yaşayan bu adam kumaş ticareti yapıyor. Çiftçiler her ilkbaharda koyunlarını kırpar. John köy köy gezerek, köylülerin kırptığı yünleri satın alıyor.

Satın aldığı bu yünleri tanıdığı çıkırıkcılara götürüyor. Çıkırıkcılar bu yünlerden iplik yapıyor. John bu iş için onlara para ödüyor.

Sonra bu iplikleri dokuma atölyelerine götürüyor. Bu atölyelerde iplikten kumaşlar dokunuyor. John dokunmuş kumaşları boyama atölyelerine götürüp boyatıyor. Tabii hepsine ayrı ayrı para ödüyor.

En sonunda hazır hale gelen kumaşları dükkanında satıyor. Bu güzel kumaşların çok alıcısı var ve oldukça iyi fiyattan satılıyor.

Bu kumaşların satışından aldığı para, yünlere, çıkırıkcıya, dokumacıya ve boya atölyelerine ödediği paralardan daha fazla olduğu için John bu işten iyi para kazanıyor. Ortaçağ’da bütün eşyaları zanaatçılar üretiyorlardı. Ayakkabı, elbise, iplik, orak, tırmık vb. Zanaatçılar ürettikleri bu malları kendilerine ait küçük dükkanlarda satıyorlardı. Zanaatçılar yalnızca ürettikleri malların hammaddesini alıyorlardı.

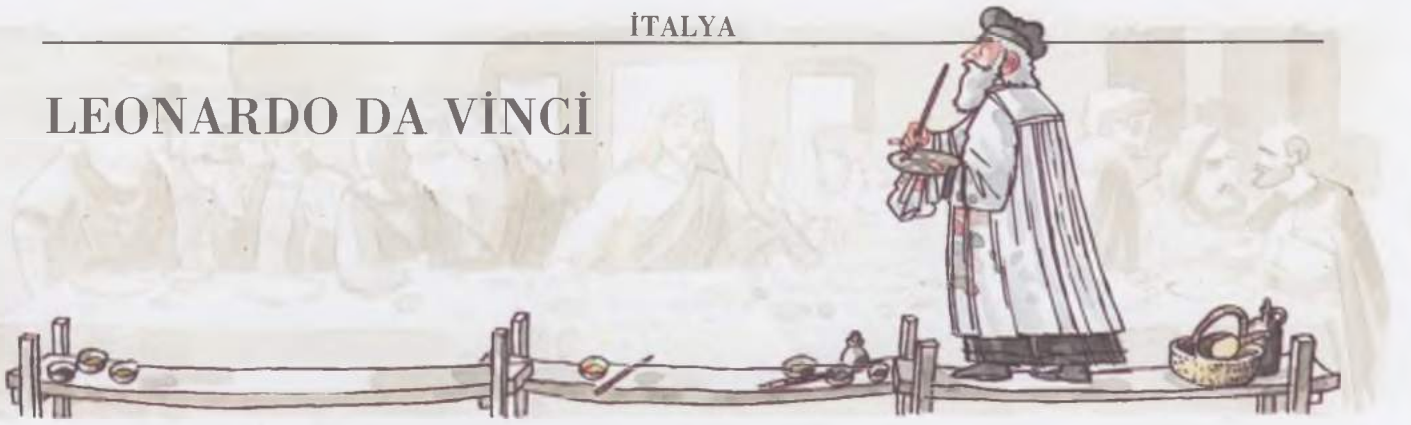
Üretim tek bir yerde yapılıyordu. Buna fabrika adı verildi. Eskiden farklı yerlerde yapılan işler mesela yün eğirme, dokuma, boyama aynı yerde yapılmaya başlandı. Böylece kısa sürede daha çok mal üretilabiliyordu. Fabrika sahipleri daha çok para kazanıyordu. Ama onlar zenginleşirken diğerleri daha da yoksullaştılar.

1500'lerde ise üretim biçimi değişmişti. Tüccarlar zanaatçıların dükkanlarından çok daha büyük şirketler kurdular ve zanaatçıları işçi olarak çalıştırmaya başladılar. Bir eşya üretmek için bütün malzeme-yi tüccarlar sağlıyor ve yaptıkları iş karşılığında işçilere maaş ödüyorlardı. Ama üretilen mallar satıldığında bütün parayı kendileri alıyordu. Bu patronlar için çok daha karlı bir işti.

John kumaş yapımında gereken bütün araçları tek bir yerde toplayarak burada çalıştırdığı işçilere ücret ödemeye başladı. Böylece kurmuş olduğu şirketle daha önce kazandığından çok daha fazlasını kazanmaya başladı.

LEONARDO DA VINCI

1500'lü yıllarda İtalya'da birçok ünlü sanatçı vardı. Leonardo bunlardan biriydi. Leonardo Roma, Floransa ve Milano'da yaşadı. Yaşamının son yıllarını Fransa kralına hizmet ederek geçirdi.

"Son Gece" onun en önemli eserlerinden biridir. İsa ve havarilerinin son akşam yemeğini temsil eder. Bu eser Milano'da bir manastırın duvarına resmedilmiştir. Bu eseri bugün de görmek mümkündür.

Leonardo'nun tüm dünyaca bilinen öteki önemli eseri de Mona Lisa'dır. Bu Floransalı bir tüccarın karısının resmidir. Mona Lisa, gizem dolu gülümsemesiyle ünlenmiştir.

Leonardo yalnızca ressam değildi. O aynı zamanda iyi bir mimar ve mühendisti. Birçok kale ve köprü'nün çizimini yapmıştı. O, sınırsız hayal gücüyle beslenen müthiş bir

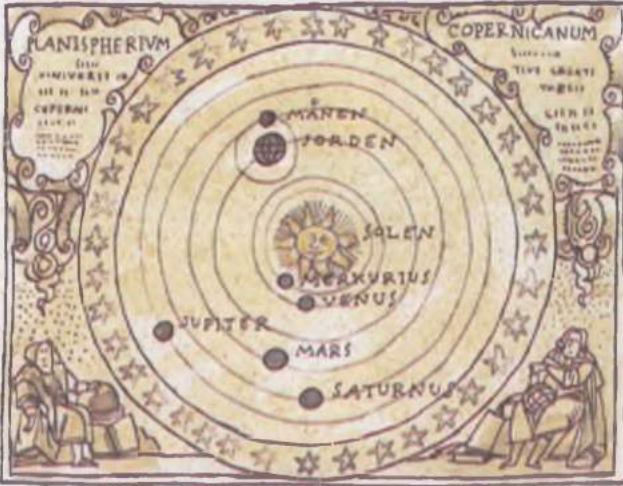
yeteneğe sahipti. Yaptığı tasarımlar sahip olduğu ünü ne kadar hak ettiğini gösterir. Asansörden uçağa kadar o zaman için hayal etmesi bile çok zor olan birçok şeyi düşünüp çizmişti. İnsanın iyi tasarlanmış bir çift kanda sahip olması halinde uçabileceğini düşünüyordu.

NIKOLAY KOPERNİK

Kopernik, Polonya'nın Frombork şehrinde yaşayan bir papazdı. Ama o, dini konularla olduğu kadar yıldızlarla da ilgileniyordu.

O zamanlar dünyanın, evrenin merkezi olduğuna inanılıyordu. Kopernik 1543'te yayınladığı bir kitapla bunun yanlış olduğunu savundu. Evrenin merkezi Dünya değil Güneş'ti ve Güneş Dünya'nın etrafında değil, Dünya Güneş'in etrafında dönüyordu.

Papa bu kitaptan hiç hoşlanmamıştı.

GALİLEO GALİLEİ

Yasaklanmasına rağmen Kopernik'in kitabını birçok kişi okumuştur. Galilei de bunlardan biriydi.

Galilei, 1600'lü yılların başında İtalya'da yaşamıştı. Bütün Avrupa'nın en tanınmış bilim adamlarından biriydi. Araştırmalarında deneye başvuran ilk bilim adamıydı.

Galileo ilk modern bilim adamıdır.

Galilei bir teleskop yapmıştı. Bununla yıldız ve gezegenlerin hareketlerini izliyordu. Gözlemlerinin sonunda Kopernik'in haklı olduğunu gördü. Güneş Dünya'nın değil Dünya Güneş'in etrafında dönüyordu. Kopernik'i savunmak için bir kitap yazdı.

Bunu duyan Papa Galilei'yi Roma'ya çağırdı.

İNCİL, GÜNEŞ'İN DÜNYA'NIN
ETRAFINDA DÖNDÜĞÜNÜ YAZIYOR.
KOPERNİK DOĞRU OLAMAZ.

BUNUN HİÇBİR ÖNEMİ
YOK. PAPA KOPERNİK'İN
KİTABINI YASAKLADI.
AYRICA İNCİL YANLIŞ
OLAMAZ.

AMA BENCE O DOĞRU SÖYLÜYOR. EĞER
TELESKOPLA GEZEGENLERİ İNCELESENİZ
BUNU SİZ DE GÖRECEKSİNİZ.

GIORDANO BRUNO'YA NE
OLDUĞUNU AKLINDAN ÇIKARMA.

Giordano Bruno İtalya'da yaşayan bir
rahipti ve Kopernik'in haklı olduğunu
savunduğu için yakılarak öldürülmüştü.

En sonunda Galilei görüşlerini inkar
etmek zorunda kaldı.

Ama sonra kendi kendine söylendi;

BUNDAN BÖYLE PAPA'NIN VE KUTSAL KİLİSENİN ÖĞRETİLERİNE
SADIK KALACAĞIMA SÖZ VERİRİM. İNCİL DOĞRU, KOPERNİK
YANLIŞ. DÜNYA, EVRENİN MERKEZİNDE HAREKETSİZ DURUYOR
VE GÜNEŞ ONUN ETRAFINDA DÖNÜYOR.

AMA HALA
DÖNÜYOR!

OTUZ YIL SAVAŞLARI

1600'lü yıllardayız. Bu yıllarda birçok yıkıcı savaş yaşandı. Bunların en korkuncu 30 yıl sürdü. Bunun için bu savaşı 30 Yıl Savaşları adı verildi.

Savaş, o zaman ki Çekoslovakya'nın Prag şehrinde başladı. Çekler Protestandı. Kralları Prag'da değil Avusturya'nın başkenti Viyana'da yaşıyordu. Katolik olan bu kral bütün Almanya'nın da kralıydı. 1618 Mayıs'ında yüzden fazla Çek soylusu kralın adamlarıyla konuşmak için Prag'daki krallık sarayına gittiler. Tartışma çok şiddetlendi. Zıvanadan çıkan soylular kralın danışmanlarını sarayın penceresinden aşağı attılar. Danışmanlar tesadüfen aşağıda bulunan çöp yığınının üzerine yumuşak iniş yaptıkları için ölümden kurtuldular.

EZECEĞİM
ONLARI!

Viyana'daki sarayında olayları duyan II. Ferdinand korkunç bir öfkeye kapıldı. Çeklerin üzerine büyük bir ordu gönderek Protestanlara karşı amansız bir bastır-

ma hareketına girişti. Ayaklananların topraklarına el kondu, liderlerinin başı kesilerek Prag'da bir meydanda sergilendi. Bunun ardından kral Almanya'daki Protestanlara karşı da savaş açtı. On yıl kadar süren bir savaşla Baltık Denizi'ne kadar ilerledi.

FERDİNAND BÜTÜN
PROTESTANLARI YOKETMEK
İSTİYOR. ONUNLA BİR SAVAŞ ER
YA DA GEÇ KAÇINILMAZ OLACAK.
O, BİZİM TOPRAKLARIMIZA
SALDIRMADAN ÖNCE BİZ
ALMANYA'YA SALDIRMALIYIZ
SANIRIM EN İYİSİ BU OLACAK.

BEN OYUMU
FERDİNAND'A
SALDIRMAK İÇİN
KULLANIYORUM!

BİZ DE!

İsveç kralı II. Gustav Adolf danışmanlarını toplayarak böyle bir karara vardı. Adolf ve İsveç halkı Protestandı.

Tabii ki Gustav Adolf'un asıl amacı Protestanlara yardımdan daha çok Alman topraklarını ele geçirmektir.

LÜTZEN SAVAŞI

1630'da İsveç donanması Almanya'ya doğru yelken açtı. Güneyden hafif bir rüzgarla serinleyen güzel bir hava vardı. Ama bu havaya rağmen askerler endişeliydi.

İsveç askerleri yaz ortasında Almanya'ya çıktılar. Güneye doğru hareket eden İsveç Ordusu bir yıl sonra imparatorun askerleriyle karşılaştılar. İlk çatışma, 7 Eylül 1631'de Sachsen bölgesinde Breitenfeld adındaki küçük bir köyün yakınlarında yaşandı. Çok çetin bir savaş oldu. Akşam olurken imparatorun askerleri kaçtı. Savaş İsveçliler kazanmıştı.

İkinci karşılaşma, bundan bir yıl sonra 6 Kasım 1632'de Lützen yakınlarında gerçekleşti. Yoğun bir sis vardı. Ve bu sis yoğunluğunu kaybetmeye başladığında İsveçliler saldırıya geçti. Top sesleri at kışnemelerine karışıyordu. Savaş tekrar çöken yoğun sisle kesintiye uğradı.

Saat 11 civarında sis tekrar azaldı. Gustav Adolf'un saldırı emri vermesiyle topolar gürlemeye başladı.

Askerlerinin uyarısına rağmen Gustav Adolf savaşa bizzat katılmıştı. Atını doğrudan doğruya düşman askerlerinin içine sürdü. Ama Tekrar bastıran sis, onu askerlerinden ayrı düşürmüştü.

Gustav Adolf sol kolundan bir kurşun yarısı aldı. Almanlar kralı çembere almışlardı. Adolf'un askerleri bu çemberi yarıp ona ulaşamıyorlardı. Almanlardan biri krala ikinci kez ateş ederek sırtından vurdu. Atından düşen kral bir daha kalkamadı.

Gustav Adolf'un ölmesine rağmen savaş, yıllar yıllar, yıllar, yıllar, yıllar, yıllar, yıllarca devam etti.

Fransa kralı İsveçlilerin yanında savaşa girdi. Almanya'da topraklar sık sık el değiştiriyordu. Herkes birbirini öldürüyor ve kentleri yağmalyordu.

1648'de İsveçliler, Fransızlar ve Almanlar anlaşma imzaladılar. Savaş 30 yıl sürmüştü. Köyler ve şehirler yağmalanmış, binlerce masum insan öldürülmüştü.

Savaşa giden İsveç askerlerinden bir avuç insanın dışında hiç kimse geri dönememişti. Ölenlerin ne için öldüklerini hiç kimse bilmiyordu.

DOĞU HİNDİSTAN ŞİRKETİ

1600'lü yılların ortasında Hollanda'nın Amsterdam limanındayız. Amsterdam Kuzey Denizi kıyısında Avrupa'nın en büyük ticaret kenti. Birkaç katlı taş binalar kıyı boyunca uzanıyor. Ve bütün şehre bir ağ gibi yayılmış su kanalları var.

Hollandalılar, oldukça becerikli denizci ve balıkçılar. Her bahar büyük bir balıkçı filosu ringa balığı avlamak için Kuzey Denizi'ne açılır. Avladıkları balıkları güverteye temizleyip büyük fiçılara doldururlar. Bu işlemi yaparken balıkları kokmadan uzun süre dayanabilmesi için tuzlarlar. Sonra bu balıkları bütün Avrupa'ya pazarlarlar.

Amsterdam limanında birçok büyük yelkenli var. Bunlardan birçoğu tuzlanmış ringa balıklarıyla yüklü. Birazdan Polonya, Rusya ve diğer ülkelere doğru yelken açacaklar. O zamanlar ticaretten çok para

kazanan Hollanda, Avrupa'nın en zengin ülkelerinden biri.

Polonya'nın Danzig limanından gelen buğday ve mısır yüklü bir yelkenli limana henüz girmiş. Bu tahıllar limandaki depolara indirilecek.

Bir başka yelkenli birazdan Endonezya'ya doğru yelken açacak. Denizciler bu gemiye silah, barut, mermi, bıçak ve çivi yüklüyorlar. Yanlarına içmek için su, yemek için un, kurutulmuş balık ve canlı domuz alıyorlar. Bu domuzlar yolculuk sırasında kesilerek denizcilerin taze et ihtiyacı karşılanıyor.

Taşımacılıktaki başarılarından dolayı bu yıllarda Hollandalılara deniz hamalları adı veriliyor.

Portekizlilerle birlikte Hollandalılar İngiltere'nin denizlerdeki hakimiyet çabasını boşa çıkarıyor.

Endonezya oldukça uzakta. Ancak uygun bir rüzgar var ve yelkenli hızla yol alıyor. İspanya ve Fransa kıyıları boyunca güne-ye doğru giden denizciler, Kanarya Adaları'nın açıklarından geçip Afrika kıyıları boyunca devam ediyorlar. Yaklaşık iki ay sonra Güney Afrika'da Ümit Burnu'na ulaşıyorlar.

Ümit Burnu, Kapstad'ın ucunda yer alıyor. Burada Hollandalılara ait bir kale var. Bu kalede yaşayan Hollandalılar buraya birkaç yıl önce taşınmışlar. Eskiden buralarda Khoi'ler yaşıyordu. Beyazların girdiği her yerde olduğu gibi, burada da yerli halk katlediliyor. Sağ kalan Khoi'ler başka yerlere sürülüyor. Geride kalan bir avuç Khoi ise Hollandalıların yanında köle olarak çalışıyor.

Yelkenli, Kapstad limanına demir atıyor ve denizciler karaya çıkıyor. Yolculuğa devam etmeden önce biraz dinlenecekler. Ayrıca gemiye su ve yeni yiyecekler yüklemek zorundalar. Güney Afrika'da Hollandalıların bilmediği birçok meyve cinsi var. Armut, şeftali, portakal, limon vb.

Denizcilerin daha önce hiçbir yerde görmedikleri hayvanlar; devekuşları, maymunlar, zebralar, denizatları vb. de var. Limanın hemen açıklarında yunuslar ve balinalar yüzüyor.

Üç hafta sonra tekrar yola çıkılıyor. Geride kalanlara elveda demek için sekiz top atışı yapılıyor.

Şimdi rota Hint Okyanusu'ndan kuzeye doğru. Önce Hindistan kıyılarındaki Negapattam'a yanaşılıyor. Buradan pamuk satın alınıyor. Ödeme gümüşle yapılıyor. Sonra gemi yoluna devam ediyor. Altı ay süren bir seyahatin sonunda Endonezya açıklarındaki Amboina Adası'na ulaşıyor. Burada boyları on metreye kadar çıkan karanfil ağaçları var. Kalın etli yaprakları olan bu ağacın salkımlar halinde kırmızı beyaz çiçekleri var. İşte bu çiçeklerin goncaları toplanıp kurutularak baharat olarak kullanılan karanfil elde ediliyor. O zamanın en pahalı baharatı olan karanfil ağacı yalnızca Amboina'da yetişiyor.

Hollandahılar buradan daha önce satın aldıkları pamuk karşılığında karanfil satın alıyorlar. Sonra Java Adaları'ndan biri olan Batavia'ya giderek biber ve çay satın alıyorlar.

Şimdi artık Hollanda'ya dönebilirler. Dönüş yolunda tekrar Kapstad'a uğruyorlar ve ayrıca Atlantik'teki Ascension Adası'nda da birkaç gün kalıyorlar. Bu adanın ince beyaz kumlarla kaplı uzun sığ sahilleri var. Gece bastırıldığında denizciler sessizce bu sahillere iniyorlar. Çahların arkasına saklanıp beklemeye başlıyorlar.

Birden denizden ilginç yaratıklar çıkıyor. Bunlar dev deniz kaplumbağaları. Yüzden fazlalar. Kumsalda sessizce ilerliyorlar. Ön ayaklarıyla çukurlar kazıp bu çukurlara yumurtalarını bırakıyorlar. Sonra tekrar kumla kapatıyorlar yumurtaların üstünü.

Birden denizciler ortaya çıkıyor ve birçok kaplumbağayı sırtüstü çeviriyor. Sonra bunları gemiye taşıyorlar. Bir kaplumbağa eğer üzerine her gün deniz suyu dökülürse denizin dışında beş hafta yaşayabiliyor. Sonra bu kaplumbağalar kesiliyor ve yemek yapılıyor. Bir deniz kaplumbağası, bütün mürettebatın iki günlük yemek ihtiyacını karşılıyor. Yaklaşık bir yıllık bir yolculuktan sonra denizciler tekrar evlerine dönmüş oluyorlar.

Bu kadar uzun bir yolculuktan sonra, bazı denizciler sürprizlerle karşılaşiyor.

BU... BU NE SÜRPRİZ ?!

BİBER VE ÇAY! KARANFİL!

*BUNDAN
KAZANDIĞIMIZ
PARAYLA
ZENGİN OLURUZ*

Endonezya ile ticaret yapan tüccarlar Doğu Hindistan Şirketi adını verdikleri bir ortaklık kurdular. Bu ortaklığın gemileri, geçtikleri her yerde kan ve gözyaşı bıraktı. Ve zengin, daha zengin ve daha zengin oldular.

TAC MAHAL

Hollandahların Endonezya'ya yelken açtıkları yıllarda, Kuzey Hindistan'ın Agra kentinde Banu adında bir kız yaşıyordu. Asaf Han adında seçkin ve zengin bir adamın kızıydı. Her zaman güzel elbiseler giyen Banu bir sarayda yaşıyordu. Sitar çalıp güzel şarkılar söyleyen Banu, nakış işlemede de oldukça becerikliydi.

O zamanlar, Kuzey Hindistan Büyük Moğol'un yönetim bölgesiydi. Büyük Moğol, imparatorun takma adıydı. Halkın önemli bir kısmı Hindu dinine bağlı olsa da imparatorun en yakın adamları Müslümanlardı. Hinduların önemli bir kısmı bu durumdan hoşnutsuzdu.

Banu, 21 yaşına geldiğinde prens Cihan Şah'la evlendi. Cihan Şah Büyük Moğol'un oğluydu. Büyük Moğol öldüğünde Cihan Şah imparator, Banu da kraliçe oldu. O zaman adı değiştirilerek Mümtaz Mahal yapıldı. Bu, "sarayın süsü" anlamına geliyordu.

Mümtaz Mahal sarayın en güzel kadınıydı. Şehla gözlü, badem dudaklı, hokka burunlu ve kadife tenliydi. Hem Müslüman hem de Hindulara iyi ve eşit davranıyordu. "Her insanın içinde mutlaka bir melek vardır" diyordu.

Cihan Şah'ın birçok karısı vardı. Ama Mümtaz'ı hepsinden fazla seviyordu. Mümtaz da onu. Tam on dört çocukları olmuştu. Cihan nereye giderse Mümtaz da oradaydı. Savaşta, avda nerede olursa olsun Mümtaz ve Cihan hep bir aradalardı.

Cihan Şah çok kez Agra'da oluyordu. Her öğlen halktan birileri huzuruna çıkarak dileklerini ya da şikayetlerini bildiriyordu.

Mümtaz, Cihan Şah sefere çıktığında onu izlemişti ve o zaman on dördüncü çocuğuna hamileydi. Çocuğun doğumundan sonra hastalandı. İki gün yüksek ateşle yattı. Bu iki gün boyunca Cihan, onun yanından hiç ayrılmadı. Mümtaz gittikçe zayıflıyordu. Artık

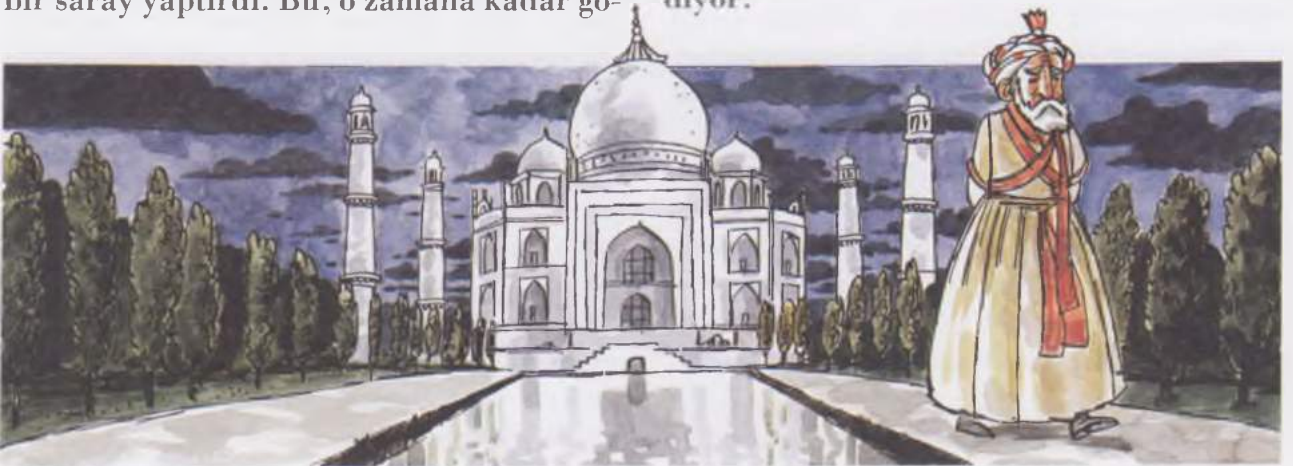
uzun süre yaşayamayacağı anlaşılmıştı ve Cihan Şah ağlıyordu. Cihan Şah, Mümtaz'ın son isteğini yerine getirdi.

Agra'nın ortasından geçen Yamuna adlı nehirin kıyısına beyaz mermerden büyük bir saray yaptırdı. Bu, o zamana kadar gö-

YAKINDA ÖLECEĞİM. AMA YAS TUTMANI İSTEMİYORUM. CENAZEMİ AGRA'YA GÖTÜR. ORADA BENİM İÇİN BİR MEZAR YAPTIR. BU MEZAR AŞKIMIZ KADAR GÜZEL, BÜYÜK VE TEMİZ OLSUN.

rülmüş en güzel yapıydı. Buraya Tac Mahal adı verildi ve Mümtaz buraya gömüldü. Cihan Şah, 35 yıl daha yaşadı. Öldüğünde o da Mümtaz'ın yanına gömüldü. Tac Mahal bir aşkın anısı olarak hala ışıltıyor.

GÜNEŞ KRALI

Bu gördüğünüz adam Fransa kralı XIV. Ludvig. Cihan Şah ve Mümtaz Mahal'den birkaç yıl sonra yaşadı. 1600'lü yıllarda Avrupa'nın en önemli adamı. Kendisine 'Güneş Kralı' deniliyor. Güneş, nasıl ki gökyüzü imparatorluğunun en güzel ve en büyüğüse, Ludvig'te krallar dünyasının en büyüğü.

Ludvig, dediğim dedikçi bir kral. Kendi imparatorluğunda her şeye tek başına karar veriyor. Bütün yasalar, vergiler ve hazinenin harcamaları her zaman tek başına onun kararıyla belirleniyor. Elbette onun da danışmanları var ve bu danışmanlardan bilgi alıyor ama son kararı her zaman kral veriyor.

Bütün Fransa ve kralın kendisi krallık görevini Tanrıdan aldığına inanıyor. Bu nedenle ona tartışmasız itaat edilmek zorunda. Ona karşı gelenler yalnızca günah işlemekle kalmıyor, bu günahların cezasını hemen çekmek üzere Bastil zindanlarına atılıyor.

XIV. Ludvig, Versailles Sarayı'nda yaşı-

yor. Paris'ten iki mil uzakta olan bu saray Avrupa'nın en büyük ve en güzel sarayı olarak kabul ediliyor. Merdivenleri mermer olan bu sarayın bütün koltuk ve sandalyeleri altından yapılmış, ipek ve kadifele kaplanmış. Sarayın en görkemli yeri aynalı salon denilen bölümü. Bu salonun yüksekliği on üç metre ve uzunluğu yetmiş iki metre olup duvarları baştan aşağı aynalarla kaplı.

Sarayın kocaman bir bahçesi var. Çok güzel çiçekler ve çimlerle kaplı. Ağaçlar ve çalılar budanarak piramit şekli verilmiş. Kanallar, yapma göller, çağlayanlar ve balıklarıyla Tanrının yeryüzündeki elçisi denilen Ludvig'e mini bir cennet yapılmış. Sarayın terasının önündeki havuzda tam dokuz yüz çeşme var.

Ludvig, her gün saat sekizde bir uşağı tarafından uyandırılıyor. Elleri yıkanıyor ve pantolon giydiriliyor. Sonra yatak odasının kapısı Fransa'nın en önde gelen soylularına açılıyor ve onlar Ludvig'i giydiriyor. Biri ayakkabılarını giydirenken, bir başkası boyunbağını bağlıyor, bir üçüncüsü yeleşini, dördüncü de eldivenlerini giydiriyor.

Kahvaltısını yaptıktan sonra birkaç saat çalışan kral, daha sonra da sarayın kilisesindeki ayine katılıyor. Saat birde öğle yemeğini yiyor. O yemeğini yerken saraydaki kadın ve erkekler yemek salonunun duvarları dibine sıralanarak onu seyrediyor. Masada yalnız kral ve kraliçe oturuyor. Kralın kardeşi Orleans Dükü Filip hemen yemek masasının yanında duruyor ve yemeğini bitiren krala ıslak havlu tutuyor. O zaman kral "Kardeşim, sen benimle yiyebilirsin" diyor. Neredeyse her gün aynı

sahne tekrarlanıyor. Ve kral böyle dedikten sonra düğ masaya oturuyor.

Öğleden sonra kral sarayın yakınındaki ormanda ava çıkıyor. Ve akşam oluyor. Dokuzda akşam yemeğini yiyen kral bir saat sonra önde gelen soylu erkek ve kadınlar eşliğinde yatak odasına gidiyor. Eee... koca güneş kralı yatmaya tek başına gidecek değil ya. Soylular kral uyuyana kadar başında bekliyor.

BATIDAKİ BÜYÜK ÜLKE

1600'lü yıllarda Fransız denizcileri Kuzey Amerika'ya gitmeye başladılar ve bugün Kanada adı verilen yere yerleştiler. Orada evler yapıp korunmak için etrafını ucu sivriltilmiş kütüklerden duvarlarla çevirdiler. Kurdukları kolonilere Quebec ve Montreal adını verdiler.

Kanada'nın bu bölgelerinde hala Fransızca konuşuluyor.

Fransızlar, Kanada'dan güneye doğru keşif gezilerine çıkıyorlardı. Yazları göller ve ırmaklardan kanolarla seyahat ediyor, kışları ise kar ayakkabıları ile buzların üzerinden geçiyorlardı. Ülkenin iç kısımlarında yaşayan yerlilerle ticaret yapıyorlardı.

GÜZEL DERİLERİ, BUNLAR İÇİN SİZE ON BALTA VEREBİLİRİM.

Amerika'da İngiliz yerleşimciler de vardı. Denizden gelmiş ve kıyı şeridinde yerleşmişlerdi. Onların da etrafını ucu sivriltilmiş kütüklerle çevirdikleri yerleşim yerleri vardı. Ama İngilizler, Fransızlar gibi yalnızca deri ticareti değil, çiftçilik de yapıyorlardı. Ormanda açtıkları arazilerde çavdar ve mısır yetiştiriyorlardı. Ama yerliler, ormanlarının tarla haline getirilmesinden hiç hoşnut değildi.

Sonunda Fransızlar, İngilizler ve bu toprakların gerçek sahipleri yerliler arasında savaş patladı. Yıllarca süren bu savaşta yerliler zaman zaman Fransızlarla işbirliği yaptılar. Ama daha iyi silahlara sahip olan İngilizler galip geldi. 1763'te barış imzalandı. İngilizler bütün Kanada'yı ve Fransız kolonilerini ele geçirdi.

Ülkenin iç taraflarına yayılan İngilizler, ormanları yok edip yerine tarlalar açarak yalnızca yerlilerin değil, ormanda yaşayan canlıların da hayatlarını tehlikeye attılar. Yerliler, beyazların olmadığı yerlere göç etmek zorunda kalıyordu. Göç etmeyenler beyazlar tarafından katlediliyordu.

KÖLE TİCARETİ

Virginia, Carolina ve Georgia Amerika'nın güneyindeki İngiliz kolonileriydi. Buralarda tütün ve pamuk yetiştiriliyordu. Ancak beyazlar pamuk ve tütün tarlalarında çalışmak istemiyorlardı. Yerlilerse ya katle-

dilmişler ya da beyazların getirdikleri hastalıklardan kırılmışlardı. Toprak sahipleri Afrika'dan köle getirerek sorunu çözmeyi düşünüyordu.

Bu gördüğünüz bir köle gemisi. İngiltere'de Bristol kentinin limanına demirlemiş. Denizciler gemiye silah ve barut yüklüyor. Sonra Afrika'ya yelken açacaklar.

Sonunda gemi Batı Afrika sahillerine geliyor. Kaptan kıydan biraz açıkta demir atıyor.

Kaptan birkaç adamını alarak sandalla sahile çıkıyor.

ELİNİZDE BİZE SATACAK
KÖLE VAR MI?

TABİ ŞÖYLE
BUYURUN!

Hemen biraz içeride etrafı çevrilmiş basit barakalar var. Burada üç yüzden fazla kadın, erkek, kız ve oğlan çocuğu var. Çocukların bir kısmı yürüyemiyor bile. Bütün büyükler zincirlerle birbirlerine bağlanmış. Etraflarında silahlı ve kırbaçlı bekçiler var.

tün büyükler zincirlerle birbirlerine bağlanmış. Etraflarında silahlı ve kırbaçlı bekçiler var.

ONLARI ÜÇ HAFTA ÖNCE AVLADIM. GENÇ VE BESİLİLER. BURADA DA İYİ BESLİYORUZ.

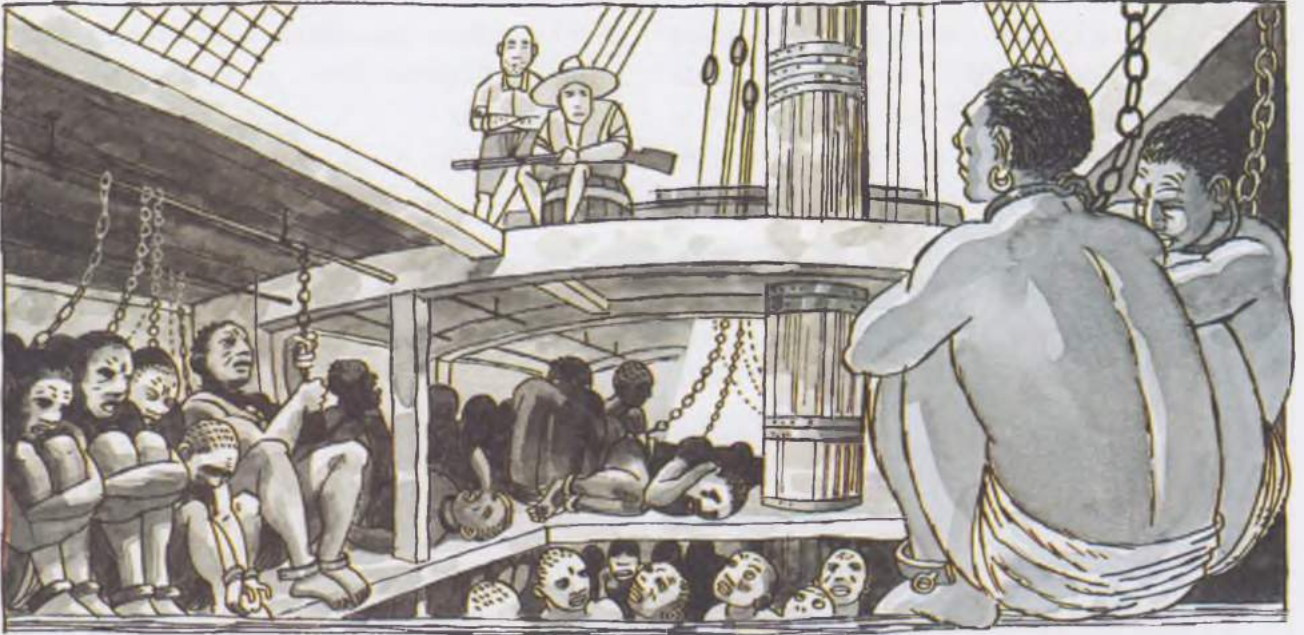
KONTROL ET, HASTA OLMASINLAR. HASTA KÖLE SATIN ALMAK İSTEMİYORUM!

Geminin doktoru köleleri kontrol ediyor ve sağlıklı olanlarını satın alıyorlar. Ödeme İngiltere'den getirilen mallarla yapılıyor. Satın alınan köleler gemiye götürülüp

yük ambarlarına zincirleniyor. Kaçmamaları için ayakları da pranga vuruluyor. Köle dolu gemi yola çıkıyor.

Bu gemide 238 köle var. Erkekler ve kadınlar ayrı ayrı yerlere konulmuş. Her köle ancak kıvrılarak yatabileceği kadar bir yere sahip. Her gün mısır bulamacı, fasulye ve tuzlanmış balık yiyorlar. Yemekten sonra biraz hareket etsinler diye güverteye çıkarılıyorlar.

Bu, köleler için korkunç bir seyahat oluyor. Kirli yük ambarında üst üste yığılmış bu insanlar, müthiş pis bir koku ve sıcakla boğuşmak zorundalar. Çok kötü bir içme suyu veriliyor. Kölelerin bir kısmı di-

zanteriye yakalanmışlar. Bu kirli suyla bulaşan bir hastalık. Bu hastalığa yakalanan insanlarda yüksek ateş, şiddetli karın ağrısı ve ishal görülüyor. Birçok köle bu hastalıktan ölüyor.

Bu hastalığa ilk yakalanan altı yaşındaki bir kız çocuğu. Beş gün içinde acılar içinde kıvrılarak ölüyor. Bir gün sonra bunu üç küçük çocuğun ölümü takip ediyor. İki gün sonra iki kadın ve bir erkek. Ölenler denize atılıp köpek balıkları ve balinalara yem oluyor.

İki aylık bir yolculuktan sonra Amerika'ya ulaşıyor. Artık gemide 173 köle var. 65 kişi yolda ölüyor. Günde bir kişiden fazla.

Şimdi köleler açık artırmayla satılıyor. Çoğu toprak sahipleri tarafından satın alınıyor. Bu köleler geceleri küçük kulü-

belerde kalıyorlar. Sabahları erkenden uyanıp yakıcı güneşin altında akşama kadar pamuk tarlalarında çalışacaklar.

Onlar çalışırken kırbaçlı ve silahlı adamlar atların üzerinde onları kontrol ediyor. Kaçan köleler ise vurularak öldürülüyor.

Köle gemisi tekrar İngiltere'ye yelken açıyor. Kaptan köle satışından elde ettiği parayla pamuk almış. Bristol'e geldiğinde bu pamuğu satıyor. Gemi sahibi ve personeline para ödüyor. Herkes para kazanıyor, herkes mutlu oluyor. Köleler dışında herkes. Ama onlar kimin umurunda.

ÇOK KÖTÜ BİR İŞ. AMA İYİ KAZANDIRIYOR. AFRİKA'DA BİR KÖLEYE YALNIZCA ÜÇ PAUND ÖDEYİP AMERİKA'DA ON BEŞ PAUNDA SATIYORUM. EĞER BİR GÜN, DAHA İYİ KAZANDIRAN BİR İŞ BULURSAM BU İŞİ BIRAKACAĞIM.

SERFLER

1500'lerin sonu. Rusya'dayız. Rusya uçsuz bucaksız düzlükleri, büyük ormanları ve geniş nehirleriyle Avrupa'nın en büyük ülkesi. Volga Nehri'de Avrupa'nın en uzun ve en geniş nehri.

Avrupa'nın diğer ülkelerinde olduğu gibi Rusya'da da soylular ve köylüler var. Soylular toprakların neredeyse tamamına sahip.

Rus köylüleri, Fransız ve Alman köylülerinden daha zor durumda. Sahip oldukları hemen hemen hiçbir şey yok. Soyluların topraklarında çalışıyor ve toprak sahipleri onlara istedikleri gibi davranabiliyor. Bir toprak sahibi kendi köylüsünü tıpkı bir hayvan gibi satabilir. Bu köylüler toprak sahibinin izni olmadan bir yere gidemez. Eğer kaçırmaya kalkarsa kırbaçlanarak cezalandırılır.

Avrupa'da bunlara toprak köleleri anlamına gelen "serf" deniliyor.

...VE KAZAKLAR

Resimde gördüğünüz kırmızılı adam Grigorij Stroganov. Bir tüccar. Ural Dağları'nın doğusundaki ormanlara gitmek istiyor. Orada çok değerli kürklerin olduğunu biliyor. Ama Ural Dağları'nın öte tarafında Moğollar var. Rusların doğuya geçmesini engelliyorlar. İşte bu konuyu görüşmek üzere Grigorij Kazakların başı Jermak'la buluşuyor.

MOĞOLLARA KARŞI YARDIMINIZA İHTİYACIM VAR. HER YIL BURALARA GELİP YAĞMA YAPIYORLAR. EĞER BİZİ ONLARA KARŞI KORURSANIZ SİZİ ZENGİN EDERİZ!

OLUR! BİZE TOP VE SİLAH BULURSANIZ SİZİ KORURUZ.

Top ve silah alan Jermak adamlarıyla yola çıkıp Moğolların başkenti Sibir'i kuşatıyor. Yalnızca ok ve kılıçla kendilerini savunan

Moğollar'ın bu silahlara ve toplara karşı şansı yok. Sayılarının çokluğuna rağmen yeniliyorlar. Ve şehirleri yerle bir ediliyor.

Bugünden sonra Uralların doğusuna Sibirya adı verildi.

DOĞUDAKİ BÜYÜK ÜLKE

Kazaklar, Moğolları yenerek Sibirya yolunu açtılar. Artık kürk avcıları buralarda serbestçe avlanabiliyor. Avcılar nehirlerden ve ormanlardan geçerek dünyanın en yumuşak ve güzel kürküne sahip olan samurların peşine düşüyorlar.

Kürk avcıları kurdukları tuzaklarla çok sayıda samur avlıyor. Samur kürkünün zarar görmemesi için silah kullanmıyorlar. Avcılar sincap ve tilkileri de avlıyor. Kürkleri Grigorij Straganov'a satıyorlar. O da bu kürkleri Rusya'nın soylularına satarak zengin oluyor. Tabii çar için ayrılan pay vergi olarak ödeniyor.

Çar, imparator gibi bir şeydir.

Kürk avcılarını çiftçiler izliyor. Ormanları keserek tarlalar açıyorlar. Bu tarlalara çavdar ve arpa ekiliyorlar. Ancak çiftçilerin oldukça zor bir yaşamı var. Ekinler Sibirya'nın korkunç soğukunda donuyor. Çiftçilerin payına düşen ise açlık oluyor. Sonra çarın askerleri gelip buralara karakollar kuruyor. 1674'te Büyük Okyanus'a ulaşan Ruslar Ochotsk'ta böyle bir yerleşim yeri ve karakol kuruyorlar. Ve bu karakollarla bütün Sibirya'yı kontrol altına alıyorlar. Artık çar dünyanın en büyük ülkesini yönetiyor.

1682. Moskova'ya yaklaşıyoruz. Rusya'nın başkenti. Çok uzaklardan altın parıltılı kubbeleri ve üzerlerindeki haçları görebiliyoruz. Şehrin tam ortasında yüksek sağlam duvarlarla çevrili bir şato var. Buraya Kremlin deniliyor.

ÇAR DELİ PEDRO

Bu gördüğünüz Çar Pedro. Henüz ülkeyi yönetemeyecek kadar küçük. On yaşında. Onun yerine Kremlin'de yaşayan ablası Sofia yönetimi üstlenmiş. Pedro annesiyle

birlikte Moskova'nın dışında bir yerde yaşıyor.

Pedro, yazma ve hesaplama konusunda oldukça güçlükle çektiği için okula gitmiyor. Ama başka becerileri var. İyi bir tornacı ve marangoz. Bir gün bulduğu eski ve bozuk küçük bir yelkenliyi onarıp yakındaki bir gölde yüzdürüyor.

Pedro yaşlılarıyla daha çok savaşçılık oynuyor. Ve bu oyunlarda tabii ki komutan oluyor. Diğer çocuklar ise asker oluyorlar. Herkes onun emirlerine uymak zorunda.

Bizim Pedro yavaş yavaş büyüyor. 17'sine geldiğinde Kremlin'e taşınıyor ve yönetimi Sofia'dan devralıyor. Pedro, Sofia'nın bundan sonraki yaşamını bir manastırda sürdürmesine karar veriyor.

Pedro, Rusya'da birçok şeyin modasının geçmiş olduğunu düşünüyor. Bütün soylular ve diğer erkeklerin büyük sivri sakalları var ve yeri süpüren giysiler giyorlar.

BUNDAN BÖYLE BÜTÜN SOYLULAR SAKALLARINI KESECEK. HERKES FRANSA'DA OLDUĞU GİBİ PANTOLON VE KISA PARDESÜ GİYECEK!

EĞER RUSYA'NIN DÜNYADA SÖZ SAHİBİ OLMASINI İSTİYORSAN ÇOK ASKERİN OLMALI!

VE BÜYÜK BİR FİLO KURMALISIN!

AMA BURADA BÜYÜK GEMİ YAPACAK KİMSE YOK Kİ!

O ZAMAN HOLLANDA'YA GİDİP ÖĞREN.

Pedro'nun en çok hoşlandığı şey yabancılarla sohbet etmek. Pedro öğütlere kulak verip Hollanda'ya gidiyor. Ve Amsterdam'da bir tersanede keresteci olarak çalışmaya başlıyor. Tıpkı bir Hollandalı işçi gibi giyiniyor. Ama iki metrelik boyuyla diğer işçilerden kolaylıkla ayırt ediliyor. Rus çarının herhangi bir insan gibi çalıştı-

ğını görmek isteyen bir sürü insan etrafına toplanıyor.

Bir yıl sonra Pedro tekrar Rusya'ya dönüyor. Dönüş yolunda Polonya'da konaklayıp Polonya kralı Güçlü August'u ziyaret ediyor. August o kadar güçlü ki, bir at namını elleriyle dümdüz edebiliyor. August, Pedro şerefine bir eğlence düzenliyor.

İSVEÇ'E KARŞI BİRLİKTE SAVAŞ AÇALIM. DANİMARKA KRALI DA BİZİ DESTEKLER. BİRLİKTE OLURSAK İSVEÇLİLERİ TEPELERİZ! NE DERSİN?

O ZAMAN BENİM DE BİR LİMANIM OLUR VE FİLO KURABİLİRİM!

Böylece savaş başlıyor. O zamanın İsveç kralı XII. Karl (Demirbaş Şarl) Rusları 1700'de Estonya'nın Narva şehri yakınında bozguna uğrattıyor.

Binlerce Rus askeri ölüyor. Ama Pedro pes etmiyor. Yeni bir ordu kuruyor. Baltık Denizi'ne dökülen Neva Nehri'nin çevresindeki yerleri ele geçiriyor.

**BURAYA RUSYA'NIN BAŞKENTİ
OLACAK YENİ BİR ŞEHİR KURACAĞIZ!**

Rus köylüleri ve İsveç savaş esirleri bu yeni şehir için yıllarca çalışıyor. Buraya bir kale ve Çar için bir saray yapılıyor. Çar, 1712'de birçok yerleşim yerinin yanında bir de tersane yapılan bu şehre taşınıp burayı başkent ilan ediyor. Bu yeni şehre Saint Petersburg adı veriliyor.

Daha sonra Pedro İsveçlilere karşı saldırıya geçiyor. XII. Karl 1718'de vurularak öldürülüyor. 1721'de yapılan barış anlaşmasıyla Estonya, Litvanya ve Baltık kıyısında ki birçok liman Ruslara bırakılıyor. Böylece Pedro artık Baltık Denizi'nden Büyük Okyanus'a kadar geniş bir bölgenin hakimi oluyor.

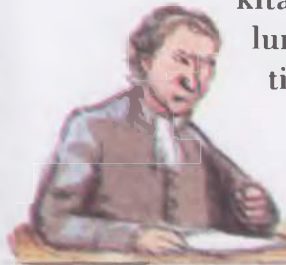
BİZDEN SONRA TUFAN

1700'lerde Fransa çok zengin soylular ve yoksul köylüler olarak ikiye bölünmüştü. Güneş kralının torunu olan XV. Ludvig eğlenceye oldukça düşkün bir kraldı. Versailles Sarayı'nda oldukça pahalı eğlenceler düzenliyor ne o ne de soylular halkın çektiği sıkıntılarla ilgileniyordu.

Ama bu duruma karşı çıkan insanlar vardı. Montesquieu bunlardan biriydi. Kralın her şeye tek başına karar vermesini eleştiriyordu. İktidarın meclisle kral arasında paylaşılması gerektiğini yazıyordu. Yasaları meclis çıkarmalı, kral sadece bu yasalara dayanarak ülkeyi yönetmeliydi.

Başka bir düşünür olan Jean Jacques Rousseau, "Toplum Sözleşmesi" adında bir kitap yazmıştı. Bu kitapta bir toplumun nasıl örgütlenmesi gerektiğini anlatıyordu. Herkes eşit

olmalı ve nasıl bir yönetim istediğine birlikte karar vermeliydi. Yalnızca kral ve bir avuç soylunun ülkeyi yönetmesi doğru değildi. Rousseau'nun kitabı yalnızca Fransa'da değil, bütün Avrupa ve Amerika'da yankı bulmuştu.

BÜTÜN İNSANLARIN EŞİT DOĞDUĞUNU VE İKTİDARIN HALKA AİT OLMASI GEREKTİĞİNİ YAZIYOR.

DOĞRU SÖYLÜYOR. KRALLIN HERŞEYE KARAR VERMESİNDEN BIKTIK!

ZENGİN OLMALARINA RAĞMEN SOYLULAR VERGİ ÖDEMİYOR.

HAKSIZLIK BU!

BİZİM KRALLA İHTİYACIMIZ YOK!

SOYLULARA DA!

N'olacak bu kral ve soyluların hali? Diğer kitapta.

